

Motion

Lex Hjärtebarnen

– för patienters och medarbetares trygghet

När vården brister drabbar det alltid dem som är mest beroende av att samhället fungerar: exempelvis barnen, föräldrarna och den personal som varje dag bär vården på sina axlar. Händelserna vid barnkliniken på Ryhov visar något större än en enskild tragedi. De visar ett system som saknade skyddsnät. En enda persons bedömningar kunde stå oemotsagda under lång tid, och tystnadskultur och hierarkier hindrade både personal och föräldrar från att bli lyssnade på.

Händelserna visar också att de kontrollmekanismer som ska fånga upp risker inte fungerade. Det saknades insyn, uppföljning och strukturer som kunde stoppa utvecklingen i tid.

Liberalerna föreslår Lex Hjärtebarnen

Vi föreslår därför en ny skyddslag: Lex Hjärtebarnen. Ingen enskild person ska någonsin kunna orsaka så stor skada igen. Lex Hjärtebarnen bygger också på tilliten till vårdens professioner och på att ge dem bättre förutsättningar att arbeta tryggt, öppet och utan rädsla för repressalier.

Det är barnens frihet att vara trygga i vården. Det är personalens frihet att kunna larma utan rädsla. Det är föräldrarnas frihet att alltid få veta sanningen, hur svår den än är.

Varför behövs Lex Hjärtebarnen?

Lex Hjärtebarnen behövs därför att vården blir allt mer specialiserad och i flera verksamheter vilar hela områden på en eller ett fåtal experter. När så mycket ansvar koncentreras till få personer ökar risken för att brister inte upptäcks i tid, särskilt i miljöer där hierarkier och lojalitetsband gör det svårt att säga ifrån.

Det är patienter som drabbas när systemet inte håller. Det gäller också personal som försöker göra rätt i en kultur som inte alltid lyssnar, och föräldrar som har rätt till full insyn och trygghet. Därför måste vården bygga på öppenhet, ansvar och den frihet som krävs för att lyfta risker och problem utan rädsla, aldrig tystnad.

Lex Hjärtebarnen innebär:

1. Obligatorisk extern second opinion i små specialistområden

När en eller två personer bär en hel funktion måste verksamheten ta in extern expertis. Det ska inte vara möjligt att arbeta i årtal utan insyn eller kollegial granskning.

2. Extern utredning vid allvarliga eller upprepade brister

Vården ska inte utreda sig själv när riskerna är stora. Det skyddar både patienter och personal samt motverkar jäv och vänskapsband.

3. En utökad visseblåsarfunktion som ger ett starkare skydd för personal som larmar

Tystnadskultur är aldrig acceptabel. Personal ska kunna rapportera anonymt, utan repressalier och utan att misstänkliggöras som illojala. Även problem som inte är kopplade till det rent kliniska arbetet utan kanske kopplas till samarbetssvårigheter eller problem knutna till enskild medarbetare måste kunna rapporteras anonymt.

4. Ett fungerande avvikelssystem som faktiskt används

Rapportering ska vara enkel, mobil och möjlig att göra anonymt. System som ingen vågar eller orkar använda skyddar ingen.

5. Omedelbar och fullständig information till drabbade patienter/familjer

Patienter/familjer ska aldrig behöva vänta månader eller år på att få veta vad som hänt dem eller deras barn. Transparens är en rättighet som aldrig kan förhandlas bort.

Utifrån erfarenheter i Jönköping behöver nu flera åtgärder genomföras såväl lokalt som på sikt även nationellt för att förhindra framtida vårdskandaler.

Med det ovan anförda yrkar Liberalerna i Region Jönköpings län att regionfullmäktige beslutar:

- att rutiner för obligatorisk extern second opinion i små specialistområden inrättas i relevanta verksamheter.
- att rutin för extern utredning vid allvarliga eller upprepade brister utarbetas inom vården i Region Jönköpings län
- att en utökad visselblåsarfunktion utformas inom Region Jönköpings län som ger möjlighet för medarbetare att anonymt anmäla risker kopplade till samarbetsvårigheter hos andra medarbetare, enskilda medarbetares riskfyllda uppträdande eller misstänkt dåliga mående.
- att en förnyad revision av avvikelssystemet i vården genomförs i syfte att presentera underlag för förändringar och förbättringar som ökar användarvänligheten och ändamålsenligheten.
- att Region Jönköpings län utformar en rutin och ett patientlöfte som tydliggör att patienten äger rätt till löpande och aktuell information om eventuella misstankar om brister i den vård man fått del av.

För liberalerna i Region Jönköpings län

Jimmy Ekström, Regionråd och gruppledare (L)